

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวนพระสงฆ์ (รูป)	จำนวนสามเณร (รูป)
๑	วัดศรีประจันตคาม	๖	พระอธิการไสว ถาวโร	๘	-
๒	วัดแจ้ง (เมืองเก่า)	๑	พระครูโอภาสปัญญาวัฒน์	๑๕	๒๐

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

ลำดับที่	ชื่อ	ประวัติความเป็นมา/สถานที่ตั้ง
๑	อนุสาวรีย์พระภักดีเดชะ (ท้าวอุเทน) (พ่อเมืองประจันตคาม)	เมืองประจันตคาม ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๓๗๖ โดยมีท้าวอุเทนเป็นเจ้าเมืองคนแรกซึ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น “หลวงภักดีเดชะ” ต่อมาท่านได้สู้รบกับข้าศึกจนได้ชัยชนะ จึงได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น “พระภักดีเดชะ ” แต่ในที่สุดท่านก็เสียชีวิตในสนามรบเยี่ยงวีรบุรุษ ซึ่งเป็นไปตามที่จดหมายเหตุ กรมศิลปากร ได้บันทึกว่า พระภักดีเดชะ (ท้าวอุเทน) เป็นวีรบุรุษนักรบประจันตคาม ฉะนั้น ถึงแม้ว่าท่านจะเสียชีวิตไปแล้วนับร้อยปี ประชาชนชาวประจันตคาม ก็ยังคงระลึกถึงและเคารพสักการะท่านมิเสื่อมคลาย ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ก่อตั้งเมืองประจันตคาม และเป็นผู้ประกอบกิจการอันเป็นคุณยิ่งแก่ประเทศชาติ สถานที่ตั้ง ชุมชนท่าโพธิ์ หมู่ที่ ๕ ตัดถนนสุวรรณศร ข้างสถานีตำรวจภูธรประจันตคาม

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑	พิธีบวงสรวงและสักการะพระภักดีเดชะ (ท้าวอุเทน)	เป็นการรำลึกและแสดงความกตัญญู กตเวทิต่อบรรพบุรุษ ผู้ก่อตั้งเมือง ประจันตคาม รำลึกถึงคุณงามความดี ความเสียสละ ความกล้าหาญของท่านและเพื่อความเป็นสิริมงคล เป็นขวัญกำลังใจของประชาชนชาวประจันตคาม ให้มีความสุข ในการดำรงชีวิต และความเจริญ ในการประกอบหน้าที่การงาน และเป็นการรักษาประเพณีอันดีงามของชาวประจันตคามไว้ให้ชนรุ่นหลังได้รับรู้ สืบไป รวมถึงเป็นการสร้างชื่อเสียงให้เมืองประจันตคาม และประชาชนทั่วไปได้รู้จักมากขึ้น	วันที่ ๒๕ ธันวาคม ของทุกปี	- อนุสาวรีย์พระภักดีเดชะ (ท้าวอุเทน)
๒	ประเพณีหล่อเทียนพรรษา	เทศบาลตำบลประจันตคาม มีหน้าที่บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ซึ่งประเพณีหล่อเทียนพรรษา เป็นกิจกรรมทางศาสนา และเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น สืบไป มีการหล่อเทียนเพื่อนำไปประกอบพิธีที่วัด และมีการทำบุญ ตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้งในวันเข้าพรรษาฯ	พิธีหล่อเทียนจะจัดก่อนวันเข้าพรรษา ประมาณ ๑๐ วัน และพิธีแห่เทียนพรรษาจัดก่อนวันอาสาฬหบูชา ของทุกปี	-บริเวณหน้าตลาดสดเทศบาลตำบลประจันตคาม (ฝั่งธนาคารธนาคารทหารไทย) และวัดในเขตเทศบาล ๒ วัด
๓	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรม คำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่ และพุทธศาสนิกชน จะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	- ศาสนาสถานในพื้นที่

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๔	ประเพณีวันสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ ฯลฯ และในวันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี เป็นวันผู้สูงอายุแห่งชาติ ซึ่งนอกจากจะเป็นวันสงกรานต์แล้ว ยังเป็นวันผู้สูงอายุอีก ทั่วโลกต่างพากันรณรงค์ให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ และเป็นวันรวมญาติที่ลูกหลานจะต้องรดน้ำ ดำหัว ขอพรผู้สูงอายุ	วันที่ ๑๒- ๑๕ เมษายน ของทุกปี	- อนุสาวรีย์พระภักดีเดชะ (ท้าวอุเทน) - อำเภอฯ - ครอบครัว - ชุมชน หมู่บ้าน ในเขตเทศบาล - ศาสนสถานในพื้นที่ ฯ
๕	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน ๖ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพาน พุทธศาสนิกชน จะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๖	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ทุกรูปจะต้องปฏิบัติ ตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่าง ๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริง ๆ ช่วงจำพรรษา จะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา ๓ เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา และประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๗	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่ พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนา เป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนา โปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุ รูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย และพุทธศาสนิกชน จะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรม ที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนา ฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๘	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรงประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วนพระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับ ลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เทิดพระเกียรติฯ เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ จัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธีถวายพระราชสดุดี ฯ เดินขบวน เทิดพระเกียรติฯ และจุดเทียนชัยถวายพระพร	วันที่ ๑๒ สิงหาคมของทุกปี	- เขตเทศบาลฯ - อำเภอ - จังหวัด - ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ฯลฯ
๙	ประเพณีกวนข้าวกระยาทิพย์	เป็นประเพณีสืบทอดต่อกันมาของท้องถิ่นอำเภอลำปาง เป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ และเป็นโอกาสหนึ่งที่ได้รวมญาติพบปะพี่น้อง มีการออกรับบริจาควัตถุดิบที่ใช้ในกวนข้าวกระยาทิพย์ เพื่อถวายพระสงฆ์ให้ฉันท์ และเพื่อเป็นสิริมงคลต่อครอบครัวสืบไป	หลังออกพรรษาของทุกปี	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๐	วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด ๓ เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณาเปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือ และสามัคคีกัน เมื่อออกพรรษาแล้ว จะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างพรรษาไปเผยแผ่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและฟังธรรมเป็นกรณีพิเศษ มีการทำบุญตักบาตรเทโว ข้าวสารอาหารแห้ง ฯลฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๑๑	ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง	ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง เป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ที่สืบต่อกันมาของชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจและให้เกิดบุญกุศลส่วนตัว และต้องการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้วายชนม์	ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน ของทุกปี	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๑๒	ประเพณีลอยกระทง	ลอยกระทงในเมืองไทย มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัย เรียกว่า การลอยพระประทีป หรือ ลอยโคม ซึ่งเป็นงานนักขัตฤกษ์รื่นเริงของประชาชนทั่วไป ต่อมานางนพมาศ หรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์สนมเอกของพระร่วงได้คิดประดิษฐ์ดัดแปลงเป็นรูปกระทงดอกบัวแทนการลอยโคม เพื่อเป็นการสักการะรอยพระพุทธรบาทที่แม่น้ำนัมมทานที ประเพณีการลอยกระทงในปัจจุบัน เป็นการแสดงความกตัญญู เพื่อขอบพระคุณพระแม่คงคา หรือเทพเจ้าแห่งน้ำ อีกทั้งเป็นการแสดงความคารวะขอภัยที่ได้ลงอาบ หรือปล่อยสิ่งปฏิกูลลงน้ำ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม การสะเดาะเคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็น การส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย	วันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒) ของทุกปี	-ริมคลอง ประจันตคาม และในพื้นที่ ใกล้เคียง

ลำดับที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๓	วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับ ลงนามถวายพระพร และมีการจัด กิจกรรม/โครงการเทิดพระเกียรติฯ เช่น รณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ พระราชกรณียกิจด้านต่างๆ การบำเพ็ญ ประโยชน์ การจัดนิทรรศการ ประดับธงชาติตามสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และร่วมพิธี ถวายพระราชสดุดี ฯ เดินขบวน เทิดพระเกียรติฯ และจุดเทียนชัย ถวายพระพร	วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ของทุกปี	- ครอบครั้ว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ
๑๔	วันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระ บามสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช	วันที่ระลึกคล้ายวันวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบามสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ได้มีการจัดกิจกรรม ทำบุญตักบาตรเพื่อถวายเป็นพระราช กุศล ฯลฯ	วันที่ ๑๓ ตุลาคม ของทุกปี	- ครอบครั้ว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ
๑๕	วันคล้ายวันเฉลิมพระ ชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ (วันพ่อแห่งชาติ)	วันที่ระลึกคล้ายวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้สำหรับ และมีการจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ฯลฯ	วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี	- ครอบครั้ว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	หมอลำกลอน	อ.บุญยิ่ง จันทาทอ	สภาวัฒนธรรมตำบล
๒	การฟ้อนรำ	อ.กาญจนา ก้อนสันทัด	ชมรมนาฏศิลป์โรงเรียน ประจันตราษฎร์บำรุง
๓	วงปี่พาทย์	นางสายยล ดีปรีชา	ม.๑ ต.ประจันตคาม
๔	รำโปงลาง	นางสาวระพีพรรณ อรุณเนตร	ชมรมนาฏศิลป์โรงเรียน ชุมชนวัดศรีประจันตคาม

ด้านอาหาร/เครื่องดื่ม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ขนมไทยน้ำมาลี	นางมาลี โชติรัตน์	ม.๒ ต.ประจันตคาม
๒	ขนมไทยป่าแจ่ม	นางแจ่ม บุญกระพือ	ม.๒ ต.ประจันตคาม
๓	ขนมชั้นดอกอัญชัน	นางรสสุคนธ์ พานิชดี	ม.๒ ต.ประจันตคาม
๔	ขนมไทยกะละแม	นายฤทธา ชิตตานนท์	ม.๒ ต.ประจันตคาม
๕	ปลาร้าแม่แฉล้ม	นางแฉล้ม นกน้อย	๙๙ ม.๑ ต.ประจันตคาม
๖	น้ำพริกหมูศัลย์	ส.ต.พิศลย์ บุญประภา	๑๔๔ ม.๕ ต.ประจันตคาม

ด้านสมุนไพร แพทย์แผนไทย และยารักษาโรค

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ร้านสมุนไพรฟ้าม่วย	นางเสาวภา ศรีรัมย์โพธิ์	๑๑๔ ม.๒ ต.ประจันตคาม

ด้านเกษตรกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	สวนผักปลอดสารพิษ	นางจารุวรรณ สิทธิมงคล	ม.๑ ต.ประจันตคาม

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา	นายธีรพร วัจวล	ม.๑ ต.ประจันตคาม
๒	พิธีกรรมทางศาสนา	นายอำไพ ร่มไทร	ม.๒ ต.ประจันตคาม

ด้านอุตสาหกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ผลิตภัณฑ์จากหนังจระเข้	นางรัตนาภรณ์ ยิงสมบัติ	ม.๕ ต.ประจันตคาม

กลุ่มอาชีพ/กองทุน/ชมรมที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากเทศบาลตำบลประจันตคาม

ลำดับ ที่	กลุ่มอาชีพ/กองทุน/ชมรมฯ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก (คน)
๑	กลุ่มสตรีเทศบาลตำบลประจันตคาม	ม.๒	๓๐๐
๒	กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล	ม.๒	๖๐๐
๓	ชมรมผู้สูงอายุเทศบาล	ม.๒	๓๕๐
๔	ชมรมรักษาสภาพบ้านน้อยพัฒนา	ม.๑	๕๐
๕	ชมรมโยคะเทศบาล	ม.๒	๕๐
๖	ชมรมแอโรบิค/ชุมชนบ้านน้อยพัฒนา/ตลาดสดเทศบาล	ม.๑/ม.๒	๕๐
๗	ชมรมออกกำลังกายบาสโลป	ม.๑/ม.๒	๕๐
๘	กลุ่ม อสม.เทศบาล	ม.๒	๖๗
๙	กองทุนหลักประกันสุขภาพ (สนับสนุนโครงการให้แก่กลุ่มประชาชนที่ต้องการ ขอรับงบประมาณ)	ม.๒	-
๑๐.	ชมรมการระเวกเสียงทอง	ม.๒	๕๐